

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Česká veřejnost o úrovni vzdělávání na různých typech škol

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2010, v10-09</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>30. 8. – 6. 9. 2010</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1024</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OR.1, OR.133</i>
Zveřejněno dne:	<i>10. listopadu 2010</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

V září 2010 byly v pravidelném výzkumu *Naše společnost* mapovány názory české veřejnosti na kvalitu výuky na různých typech škol. Rovněž bylo zkoumáno, zda si lidé myslí, že vzdělávací systém v České republice umožňuje všem dosáhnout vzdělání odpovídající jejich schopnostem.

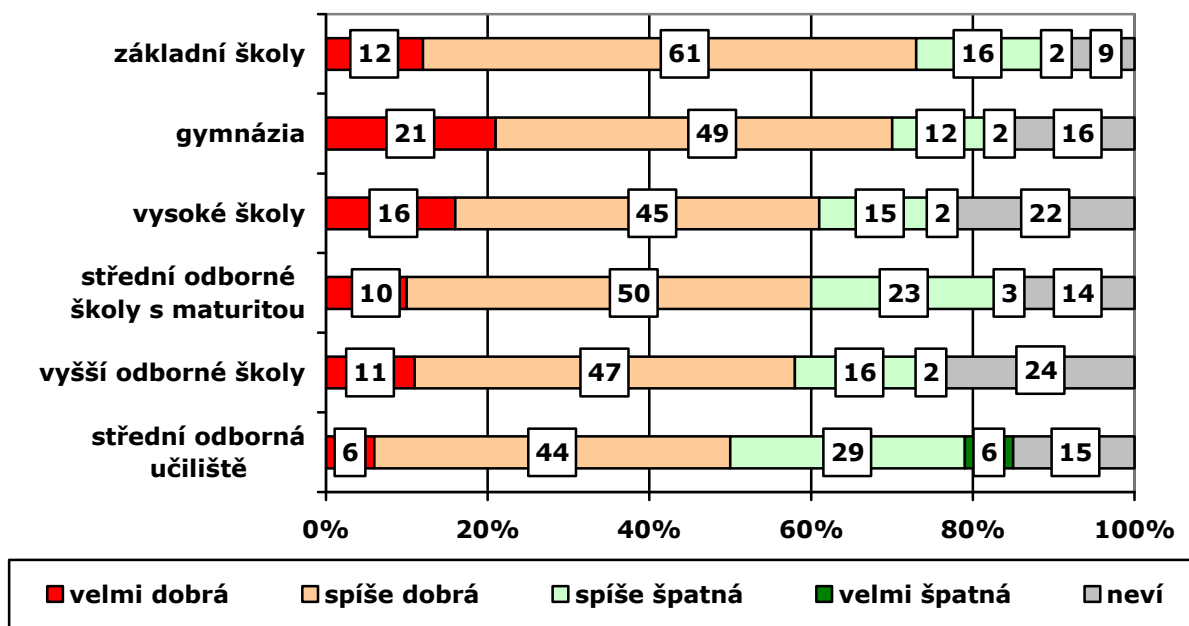
Úroveň vzdělávání na vybraných typech škol je veřejností vnímána celkem pozitivně.¹ U všech druhů škol je to poloviční a vyšší podíl lidí, kteří kvalitu jejich výuky hodnotí jako dobrou, a pokud vezmeme v úvahu podíl odpovědí neví, lze říci, že kladné hodnocení poměrně výrazně převažuje nad záporným.

Za nejlepší považují lidé úroveň vzdělávání na základních školách a gymnáziích (73 % resp. 70 % kladných odpovědí), s jistým odstupem následují vysoké školy (61 %), střední odborné školy s maturitou (60 %) a vyšší odborné školy (58 %). Nejvíce kritičtí jsou občané ke středním odborným učilištím, nicméně i u tohoto typu škol výuku za dobrou označila polovina občanů. Je důležité poznamenat, že při hodnocení terciárního

¹ Znění otázky: „Kdybyste měl celkově posoudit, jaká je v současné době úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol, řekl byste, že je:“ Varianty odpovědí: velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná, velmi špatná. Uvedené typy škol: a) základní školy, b) střední odborná učiliště, c) střední odborné školy s maturitou, d) gymnázia, f) vyšší odborné školy, e) vysoké školy.

stupně vzdělávání (VŠ, VOŠ) panuje mezi respondenty větší nejistota (podíly odpovědí *neví* se téměř blíží čtvrtině) (viz graf 1).

Graf 1. Úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol

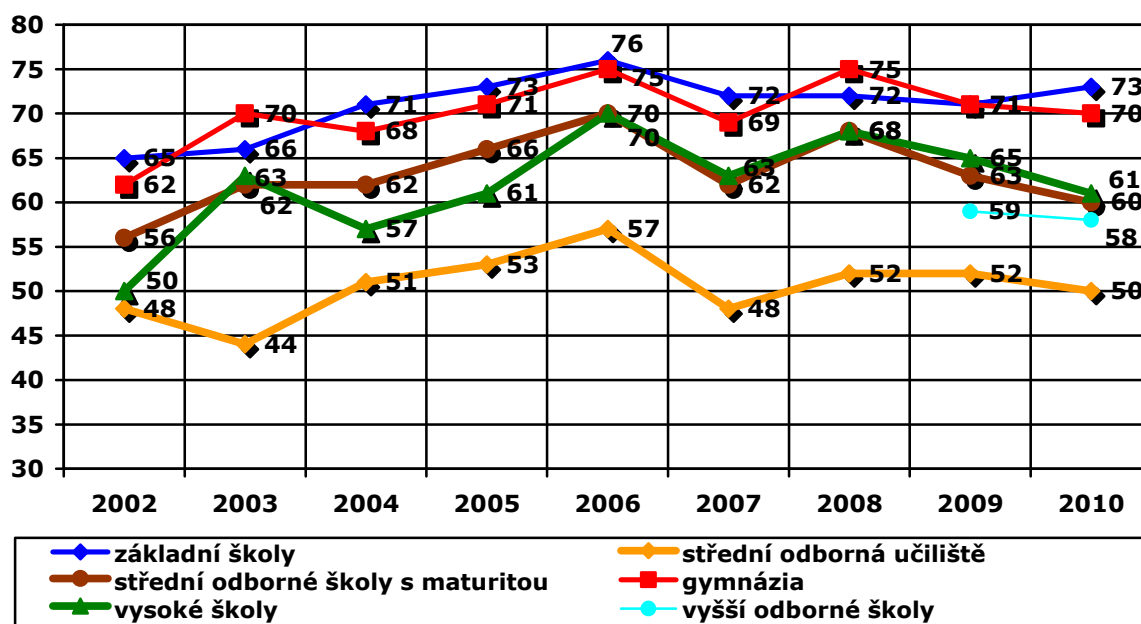

Rozdíly v hodnocení kvality vzdělávání na vybraných typech škol se projevují především podle životní úrovně domácnosti dotázaných. Lidé deklarující špatnou životní úroveň považují úroveň výuky v menší míře za dobrou a častěji situaci neumí posoudit (volí odpověď *neví*). Podobně lze vyšší nejistotu ohledně kvality vzdělávání (vyšší podíl varianty *neví*) pozorovat i u lidí starších 60 let, nebo těch, kteří mají základní vzdělání.

Co se týče časového srovnání, názory na kvalitu výuky jsou v posledních třech letech v zásadě stejné u základních škol, středních odborných učilišť i vyšších odborných škol.² Pokles příznivých hodnocení byl zaznamenán u vysokých škol a středních odborných škol s maturitou (o 7 resp. 8 procentních bodů od roku 2008). V případě gymnázií jsou názory na kvalitu výuky v posledních dvou měřeních v zásadě stejné, od roku 2008 však lze pozorovat velmi mírný pokles v kladných hodnoceních (viz graf 2).

² Tento typ škol byl šetřen pouze dvakrát.

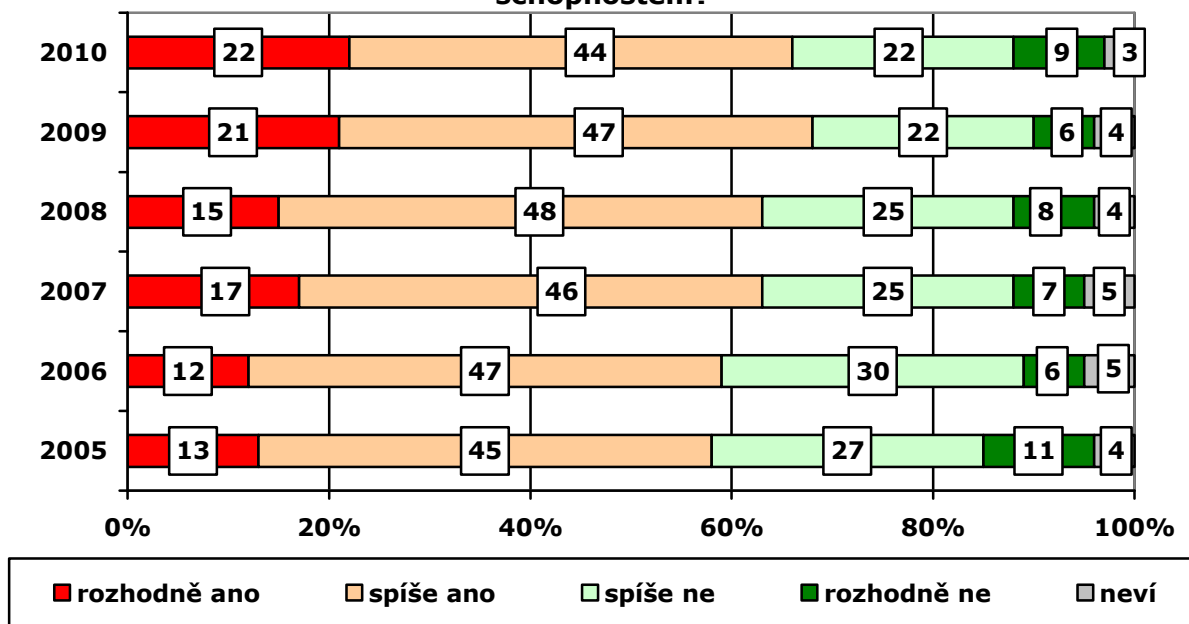
Graf 2. Dobrá úroveň vzdělávání na jednotlivých typech škol – časové srovnání (v %)

Pozn.: Dobrá úroveň = součet odpovědí *velmi dobrá* a *spíše dobrá*.

Další otázka se týkala obecnějšího hodnocení vzdělávání v České republice, a to problému, zda každý může dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem.³ Dvě třetiny populace starší 15 let jsou přesvědčeny, že to všem umožněno je, přibližně třetina si myslí opak (viz graf 3).

Graf 3. Může každý dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem?

³ Znění otázky: „Domníváte se, že každému člověku v České republice je umožněno dosáhnout vzdělání, které odpovídá jeho schopnostem?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Ve srovnání s předešlým šetřením se názory veřejnosti v této věci v zásadě nezměnily, ve srovnání se staršími měřeními, však lze pozorovat trend posílení mínění, že každý může studovat dle svých schopností (oproti roku 2005 je to nárůst o 8 procentních bodů) (viz graf 3).

Rozdíly v názorech na tuto otázku se projevují z hlediska vzdělání a životní úrovně. Lidé s vyšším formálním vzděláním, maturitou a zejména vysokou školou, se ve větší míře a rozhodněji domnívají, že možnost dosáhnout vzdělání dle svých schopností pro každého v České republice existuje. A naopak, jsou to lidé deklarující špatnou životní úroveň, kteří si častěji než ostatní myslí, že taková možnost v této zemi není.